

ב"ה

יו"ד שבט

מסירות נפש – על כל דיבור ודיבור

הענין המיוחד במוצאי שבת קודש זה, שבגללו התאספנו, הוא - היותו מוצאי שבת של יום ההילולא של כבוד קדושת מורי וחמי אדמו"ר נשיא דורנו.

ובהקדם דיוק הלשון "נשיא דורנו":

אף על פי שלכאורה היה כבוד קדושת מורי וחמי אדמו"ר נשיא חב"ד, היינו, שענינו היה לעסוק בענינים השייכים לחב"ד - הרי ראו בפועל מהרגע הראשון שקיבל את הנשיאות, שמצב היהדות (בארבע אמות הקרובים אליו, שבה נכללת כל המדינה (שנחשבת כארבע אמות¹) שבה היה אז רוב מִנְיָן ורוב פְּנִיָּן - הן בכמות והן באיכות - של עם ישראל) היה תלוי בהתעסקותו בענינים שהתמסר לפעול בהם מתוך מסירות נפש.

וכידוע לכל אלו שיודעים (מעצמם או ששמעו) אודות תקופת הימים ההם - בשנת תר"פ, שאז קיבל את הנשיאות, שמצב היהדות היה אז באופן שעל כל צעד וצעד היו זקוקים לעבודה ופעולה באופן של מסירות נפש דוקא, ולא רק מסירות נפש בכח, אלא מסירות נפש בפועל.

ולכל לראש - עצם ענין קבלת הנשיאות על תנועה שענינה להפיץ את היהדות וכל ענינה, במדינה כזו שעמדה תחת ממשלתם של אלו שהסיתו אותם להלחם נגד היהדות - הרי זה כבר ענין של מסירות נפש בפועל.

וזו היתה הנקודה שחדרה את כל שלושים שנות נשיאותו, מתר"פ עד תש"י, בכל הגלויות שבהם עבר ממדינה למדינה כו' - שהיו חדורים כולם בנקודה שהיתה ברגע הראשון של קבלת הנשיאות: נקודת המסירות נפש².

וכאמור - מסירות נפש בפועל, שכן, מסירות נפש בכח - יש לכל אחד מישראל, ובשלימות, בכל מעמד ומצב שיהיה, אלא שזהו רק בכח, ובא בגלוי רק בזמן מן הזמנים, במקרים מיוחדים, ואלו שעומדים בדרגא נעלית

¹ ראה עירובין ס, ב.

² ראה גם לקו"ש חט"ז ע' 142. וש"נ.

יותר, הרי זה אצלם בפועל בזמנים תכופים יותר; ואילו כאן מדובר אודות תקופה שלימה של שלושים שנה, שחזרה במסירות נפש!

ובזה גופא - לא רק בעת העבודה במקום כזה שאין ברירה אחרת לפעול החזקת היהדות מלבד על ידי מסירות נפש, אלא גם כשנמצאים במדינת הרווחה, ששם יש ברירה לכאורה שתהיה העבודה על פי טעם ודעת, חשבון ומדידה והגבלה, שגם באופן כזה יכולים לפעול גדולות ונצורות, לא רק בביסוס והחזקת היהדות, אלא גם בהפצת היהדות באורך וברוחב ובעומק - הנה אפילו במדינות אלו, התחיל כבר ברגע הראשון לעבוד בכל הענינים מתוך מסירות נפש בפועל:

ברגע הראשון ברדתו לארצות-הברית - שבה היו עשר השנים האחרונות בחיים חיותו בעלמא דין - הכריז כבר שבא לכאן כדי להפיץ עניני יהדות, ולעשות מארצות הברית מקום תורה, ולשלול את ה"הנחה" ש"אמעריקא איז אנדערש"³, כיון ש"אלקיכם"⁴ יִשָּׁן הוא...

- שכן, למרות שהתורה היא אמנם דבר יִשָּׁן שניתן במעמד הר סיני, הרי היא באיתנה ובתקפה בכל מקום - ועסק בזה מתוך מסירות נפש בפועל - כפי שראו, שלא התחשב במצב הגופני, ששלל אפשריות של עבודה כזו, מבלי לסכן את כללות בריאות הגוף ונפש הטבעית.

ולמעשה, שאופן העבודה מתוך מסירות נפש בכל המצבים - מודגש במעמד הר סיני:

אמרו חכמינו ז"ל⁵ ש"על כל דיבור ודיבור פרחה נשמתן", ואין מאמר רבותינו ז"ל יוצא מידי פשוטו - "פרחה נשמתן" כפשוטו, ועד שחכמינו ז"ל מספרים שהיה צורך להחזירן להם על ידי "טל של תחיה", שעל ידו תהיה תחיית המתים בקרוב ממש, כשיקויים היעוד⁶ "והקיצו ורננו שוכני עפר", והוא בתוכם.

והענין ד"פרחה נשמתן" היה "על כל דיבור" - לא רק על הדיבור ד"אנכי הוי' אלקיך" ו"לא יהיה לך"⁷, שעליהם ישנו חיוב של מסירות נפש על פי דין, אלא גם על שאר הדברות, ואפילו הדברות האחרונות, "לא תחמוד" ו"לא תתאווה"⁸, שלכאורה על פי דין אין בהם הענין של מסירות נפש (שהרי אין זה משלשה העבירות שבהם ישנו החיוב יהרג ואל יעבור⁹), ועד שיש שפוסקים שאסור למסור נפשו על ענינים אלו¹⁰ - הנה במעמד הר סיני הראו את הדרך שגם על דיברות אלו "פרחה נשמתן".

³ ראה סה"ש תש"ו ע' 53. וש"נ.

⁴ ראה גם שיחת יו"ד שבט תשכ"ג סמ"ז (תו"מ חל"ו ע' 143). וש"נ.

⁵ שבת פח, ב.

⁶ ישעי' כו, יט.

⁷ יתרו כ, ב-ג. ואתחנן ה, ז-ו.

⁸ יתרו שם, יד. ואתחנן שם, יח.

⁹ סנהדרין עד, א. רמב"ם הל' יסוה"ת רפ"ה.

אבל זוהי הדרך של יחידי סגולה - שלא רק כשמדובר אודות "אנכי הוי' אלקיך" ו"לא יהיה לך אלקים אחרים", אלא גם כשמדובר אודות "לא תחמוד" ו"לא תתאוה", הולכים תמיד באותה תנועה; יהיה מה שיהיה - צריכה להתמלא השליחות העליונה לעשות לו יתברך דירה בתחתונים, ועוסקים באותו רעש ובאותה מסירות-נפש בענינים גדולים וענינים כלליים כמו בענינים פרטיים וקטנים, לפי ערך, ואפילו בפרטי פרטים, ועד אפילו בנוגע ל"ערקתא דמסאנא"¹¹ (שְׁרוֹךְ הַנֶּעֱל).

וטעם הדבר - לפי שאצלם כל עשרת הדברות הם "בדיבור אחד"¹² לא רק מלכתחילה, אלא גם בסוף לא הוצרכו להתפרט לעשרה דברות נפרדות, כמו אצל משה רבינו, שגם את עשרת הדברות בפרטיות שמע בבת אחת.¹³

ובהתאם לכך היתה גם אצלם ההנהגה בפועל, כמו אצל בעל ההילולא, שכל הענינים במשך כל שנות נשיאותו – "ויהי בשלשים שנה" היו חדורים בנקודה של מסירות נפש בפועל ממש, שבה לא שייך חילוקים וחשבונות, מדידות והגבלות.¹⁴

...וזוהי הדרך שבה הלך בעל ההילולא בעצמו, ועל מנת לסלול את הדרך עבור כל אחד מאנשי הדור שיוכל לילך אחריו בדרך אשר סלל לנו - שמתוך הרווחה ומתוך עושר ברוחניות ובגשמיות גם יחד, יוכל לעמוד כח המסירות נפש בגלוי, שאז נעשים כל הענינים מתוך חיות והתלהבות יתירה ופנימיות עמוקה יותר, ובדרך ממילא הרי זה בא בהרחבה ובלי גבול, כיון שאצלו הרי זה גם ללא מדידה והגבלה.

¹⁰ קטע משיחת מוצאי שבת קודש פ' בא, יו"ד שבט, רשימת השומעים בלתי מוגה.

תו"מ ה'תש"ל ח"ב ע' 90.

¹⁰ רמב"ם שם ה"ד.

¹¹ סנהדרין שם, רע"ב.

¹² מכילתא ופרש"י יתרו שם, א.

¹³ השיטות באופן אמירת ושמיעת עשה"ד - ראה תו"ש ליתרו שם אות ח', ובמילואים לשם פ"ג.

¹⁴ יחזקאל א, א. וראה גם תו"מ ח"כ ע' 155. וש"נ.

פרויקט זו נוסד בימי השבעה לזכרון ולע"נ הרב גבריאל נח זוגותו רבקה הי"ד
- שלוחי כ"ק אדמו"ר במומבאי, אינדיא

נדפס ומופץ ע"י הרה"י ר' שלמה לרר ומשפחתו שיחיו
שלמה נחמ"ה, צבי"ה זלאטע רייזל, שמואל, מנחם מענדל, ישראל אריה לייב, יוסף יצחק,
שניאור זלמן, חיה מושקא, אברהם דוד, אהרן, חנה